

Onderwerp Evaluatie armoedepact

Aan de leden van de raad van de gemeente Groningen
 te
 GRONINGEN

GRIFFIE	
reg.nr.	GR08.1732115
ingek.	26 SEP 2008
class.	-2.07.51
te beh. door:	GR.
kopie gez. aan:	

Telefoon (050) 367 57 96 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk SZ 08.1731517

Datum 6 SEP 2008 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte mevrouw, heer,

Hierbij bieden wij u de evaluatie van het armoedepact 2007 aan. De evaluatie is gedaan door Bureau Onderzoek van de gemeente Groningen.

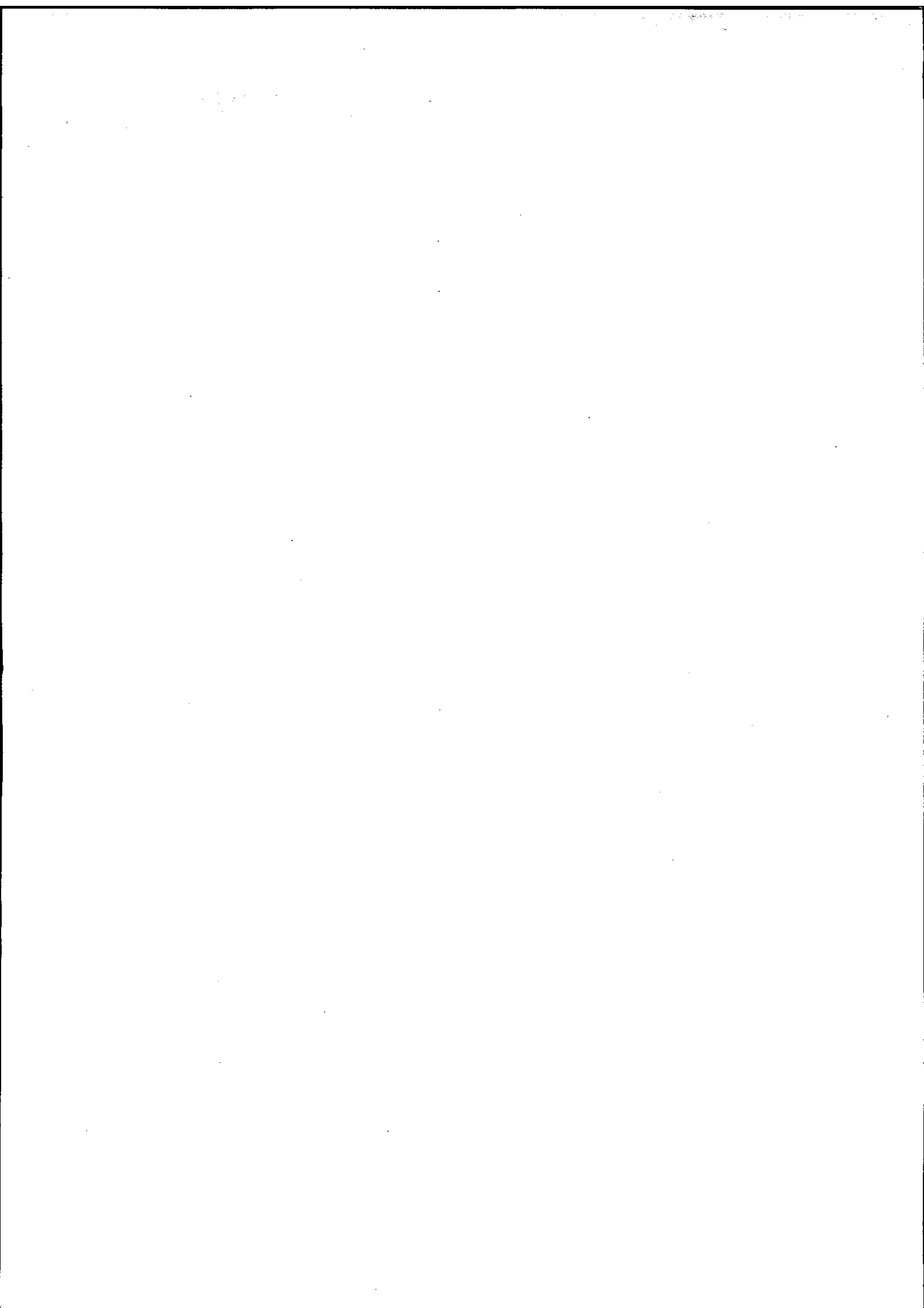
Wij hebben ons de opdracht gesteld om van Groningen een sterke en sociale stad te maken, waarin alle mensen meetellen en meedoen. In zo'n stad is geen plaats voor armoede. Armoede is breder dan het tekort aan geld alleen. Het betekent ook het gebrek aan toegang tot voorzieningen, waardoor mensen bijvoorbeeld onvoldoende kunnen meedoen in de samenleving of gezondheidsproblemen krijgen. Wij vinden dat iedereen in Groningen de kans moet krijgen op een actief en goed leven.

Uitsluiting Uitgesloten en Armoedepact 2007

Eind 2006 hebben we ons armoedebelëid in de nota Uitsluiting Uitgesloten vastgelegd. Daarin hebben we met nadruk aangegeven dat we niet in ons eentje de strijd met armoede en sociale uitsluiting kunnen aanbinden. Daar hebben we alle instellingen en personen, die op dit terrein in Groningen actief zijn, bij nodig. Vorig jaar zijn we hierover de dialoog aangegaan met diverse maatschappelijke instellingen in onze stad. Die gesprekken hebben geresulteerd in een flink aantal afspraken om gezamenlijk armoede en sociale uitsluiting aan te pakken. Op 6 september 2007 hebben we de afspraken bekrachtigd in het Groninger Armoedepact.

De afspraken zijn gebundeld in vijf kernthema's die in de gesprekken met de instellingen als meest belangrijk en dringend naar voren kwamen:

1. Tegengaan van stille armoede en het niet-gebruik van inkomensondersteunende regelingen;
2. Verbeteren van de informatievoorziening aan maatschappelijke organisaties;
3. Voorkomen van schulden en extra ondersteuning bij schuldproblemen;
4. Stimuleren van maatschappelijke participatie van kwetsbare groepen;
5. Organiseren van activiteiten voor kwetsbare groepen.

Evaluatie van de afspraken

Toen we het Armoedepact afsloten, hebben we ook gezegd dat we in 2008 kritisch zouden kijken wat er van de afspraken terecht is gekomen. Dat hebben we op twee manieren gedaan. Ten eerste hebben we uw raad in juni 2008 door middel van een rapportage inzicht geboden in de voortgang van de afspraken. Daarbij hebben we ook het financieel perspectief geschetst. Daarnaast hebben we uw raad een evaluatie van de effecten van de afspraken toegezegd. Deze evaluatie ligt nu voor.

Aanpak van het onderzoek

Het onderzoek betreft dus uitsluitend de effecten van de afspraken die in het kader van het Armoedepact zijn gemaakt. Daarnaast doen we - in de context van Uitsluiting Uitgesloten - nog meer om armoede en sociale uitsluiting tegen te gaan. Deze inzet hebben we niet in de voorliggende evaluatie meegenomen.

Bureau onderzoek heeft gekozen voor een kwalitatieve aanpak van de evaluatie. Door middel van interviews met een zevental organisaties, die een belangrijke rol spelen in de bestrijding van armoede in onze stad, en met de Cliëntenraad van SOZawe is gekeken naar de effecten van de gemaakte afspraken. In de rapportage worden deze per thema weergegeven. Daarnaast is door bestandsanalyses het effect in kaart gebracht dat het armoedepact op het niet-gebruik van een viertal regelingen (thema 1) heeft gehad: de collectieve zorgverzekering voor minima, kinderopvang (gemeentelijke tegemoetkoming), bijzondere bijstand en de maaltijdvoorziening (gemeentelijke vergoeding).

Voor de uitkomsten van het onderzoek, de conclusies en de aanbevelingen verwijzen wij naar (de samenvatting van) het evaluatierapport. Hieronder gaan wij per thema in op de meest opvallende conclusies en op de aanbevelingen.

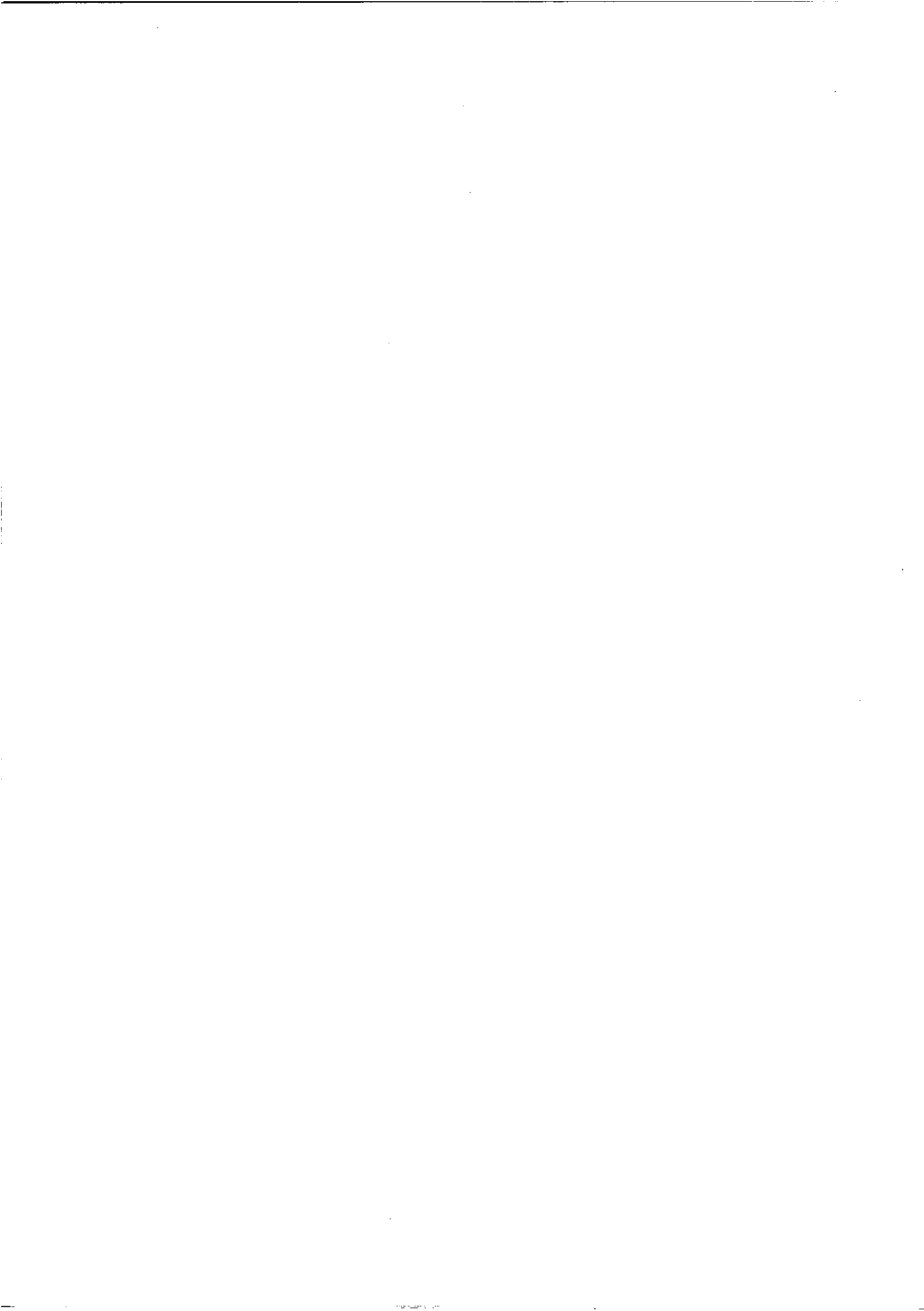
Thema 1: tegengaan van stille armoede en het niet-gebruik van inkomensondersteunende regelingen

De onderzoeker geeft aan dat het nog te vroeg is om te kunnen concluderen of het totale niet-gebruik van regelingen al dan niet door toedoen van het armoedepact is gedaald. Om dat effect te meten is (veel) meer tijd nodig.

Gunstig is dat er naar verwachting in 2008 vijfhonderd tot duizend minima een beroep zullen doen op een inkomensondersteunende maatregel, terwijl ze dat vorig jaar niet hebben gedaan (hoewel ze toen ook al tot de minimapopulatie behoorden). Of deze stijging aan het armoedepact kan worden toegeschreven, is echter (nog) niet aantoonbaar.

Ook vinden wij het positief dat het gebruik van de regelingen representatief is voor alle uitkeringsgerechtigden. Oftewel: er zijn geen noemenswaardige verschillen in het gebruik geconstateerd ten aanzien van de etnische achtergrond van mensen of de samenstelling van het huishouden.

Een aandachtspunt is de forse daling van het gebruik van de regeling Gemeentelijke Tegemoetkoming Kinderopvang. Ons college vindt het ook vanuit het oogpunt van emancipatie en participatie van vrouwen niet wenselijk dat mensen geen gebruik maken van deze tegemoetkoming terwijl ze er wel voor in aanmerking komen. We weten echter nog niet of dat daadwerkelijk ook zo is. De onderzoekers stellen dat het nu nog te vroeg

is om de achtergrond van de cijfers goed te interpreteren. Bij de evaluatie van het Armoedepact in 2010 zullen we op dit onderdeel terugkomen.

Een ander aandachtspunt is de constatering dat een grote groep minima geen gebruik maakt van de regelingen omdat zij er geen kennis van hebben (niet-weten). Het armoedepact focust volgens de onderzoeker vooral op de zgn. niet-kunners. De groep 'niet-weten' krijgt relatief weinig aandacht, terwijl juist bij deze groep kwantitatief met relatief weinig inzet het niet-gebruik het meest kan worden teruggedrongen. Dit najaar zullen we samen met de betreffende instellingen onderzoeken hoe we deze doelgroep het beste kunnen bereiken en wat daarbij de meest effectieve wijze van communiceren en informeren is. Mogelijk kunnen we door middel van (nieuwe) bestandskoppelingen en met andere marketingstrategieën beter tot deze doelgroep doordringen. Op basis van het onderzoek ontwikkelen we een plan van aanpak. We zullen daarbij - zoals de onderzoeker adviseert - een voorbeeld nemen aan de voorlichting over financieel beheer en schuldhulpverlening door de GKB. Voor de ontwikkeling en implementatie van het plan van aanpak willen we een bedrag van € 30.000 reserveren uit de middelen voor het Armoedepact (in bijlage 2 hebben wij de stand van zaken ten aanzien van de begroting van het Armoedepact opgenomen). Het nieuwe plan moet in 2009 operationeel zijn. We zullen uw raad in januari 2009 informeren over de voortgang ervan.

Thema 2: verbeteren van de informatievoorziening aan maatschappelijke organisaties

Ten aanzien van het verbeteren van de informatievoorziening hebben de instellingen aangegeven dat er behoefte is aan een goed 'naslagwerk', waarin informatie over inkomensondersteunende maatregelen op een toegankelijke manier voor zowel instellingen als burgers beschikbaar komt.

Er is, als onderdeel van de gemeentelijke website, een pagina Werk en Inkomen, waar burgers, hulpverleners en (balie)medewerkers informatie kunnen krijgen over alle gemeentelijke en niet-gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen en toeslagen, zoals de bijzondere bijstand en de zorgtoeslag. Daarnaast zijn we bezig met een website via welke burgers en medewerkers informatie kunnen krijgen over wie er recht heeft op de verschillende regelingen en toeslagen. We verwachten dat deze site begin 2009 in gebruik genomen kan worden.

Bovendien wordt vanaf 1 december 2008 de website van het Armoedepact aangepakt door een speciaal voor dit doel aangetrokken medewerker. De extra formatie wordt gefinancierd uit de middelen voor Uitsluiting Uitgesloten.

De onderzoeker concludeert dat het ontbreekt aan een gedegen informatie- en communicatiestrategie. Wij zijn met hem van mening dat onze informatievoorziening aan de instellingen over ontwikkelingen in de sociale zekerheid beter kan. De instrumenten die we daarvoor inzetten, zoals de periodieke nieuwsbrief en het organiseren van workshops, hebben nog niet gebracht wat we ervan verwachtten. Samen met de betreffende instellingen gaan we op zoek naar een effectievere aanpak. Over de uitkomsten zullen we uw raad begin volgend jaar informeren.

Thema 3: voorkomen van schulden en extra ondersteuning bij schuldproblemen

Wij zijn verheugd met de constatering dat de voorlichting door de GKB over de schuldhulpverlening goed georganiseerd is en dat de contacten tussen de GKB en de instellingen bij de ondersteuning bij schuldproblemen goed zijn. Daardoor lijken we met thema drie een eind op weg te zijn.

Thema 4 en 5: stimuleren van maatschappelijke participatie van kwetsbare groepen en organiseren van activiteiten voor kwetsbare groepen.

Ten aanzien van het vierde en vijfde thema zegt de onderzoeker dat de inzet van participatiebanen (seniorenbanen) en van het project Meedoen veelbelovend is. Wel kost de begeleiding van deze mensen de instellingen veel tijd, energie en geld. De onderzoeker adviseert de gemeente na te gaan hoe deze vorm van participatie voor potentiële werkgevers en begeleiders interessanter gemaakt kan worden.

De vraag hoe wij instellingen het beste kunnen begeleiden, ondersteunen en faciliteren bij de begeleiding van mensen, die worden geactiveerd, heeft onze aandacht. We zijn bovendien hierover in gesprek met werkgevers en instellingen. Wij zullen uw raad hiervan binnen de kaders van het project Meedoen en de gesubsidieerde arbeid op de hoogte houden.

Voort op de ingeslagen weg

Hoewel het nog te vroeg is om echt iets te kunnen zeggen over de effecten van de afspraken die zijn gemaakt in het kader van het Armoedepact 2007, zijn wij redelijk tevreden met de uitkomsten van de evaluatie. De betrokken instellingen zijn hard met elkaar en met ons aan de slag armoede en sociale uitsluiting in onze stad te bestrijden. Met name op het gebied van het voorkomen van schulden en de ondersteuning bij de schuldhulpverlening lijkt het Armoedepact effecten te sorteren. Maar we denken dat ook de andere onderdelen van het Armoedepact, als ze meer tijd krijgen, zichtbare resultaten zullen boeken. Bovendien biedt het feit, dat de geïnterviewde instellingen aangeven door het Armoedepact vaker met elkaar in gesprek te zijn en zaken meer in gezamenlijkheid aan te pakken, perspectief voor de verwachting dat het Armoedepact op termijn meer vruchten af zal werpen. Dit houdt in dat wij in grote lijn voort willen gaan op de ingeslagen weg. De evaluatie brengt ook een aantal aandacht- en verbeterpunten aan het licht. Daarmee gaan we hard aan het werk.

Nieuwe afspraken Armoedepact 2008

Bij de ondertekening van het Armoedepact in 2007 hebben we gezegd dat het een 'levend' document zou moeten zijn waarin altijd plaats is voor nieuwe ideeën. Een aantal instellingen in onze stad heeft het initiatief genomen voor nieuwe afspraken in het kader van het Armoedepact 2008. Deze afspraken hebben wij in bijlage 1 voor u op een rijtje gezet.

Verder is de wethouder van Sociale Zaken, zoals was afgesproken in het Armoedepact 2007, het afgelopen half jaar in gesprek gegaan met een aantal 'nieuwe' instellingen, waaronder de nutsbedrijven in onze stad. Dat heeft geresulteerd in een aantal afspraken over het voorkomen van afsluitingen en het in een zo vroeg mogelijk stadium inzetten van schuldhulpverlening. Ook deze afspraken staan in bijlage 1. De nieuwe afspraken krijgen beslag in 2009. Vanzelfsprekend nemen we daarbij de leerpunten uit de evaluatie mee.

Van scholen, buurthuizen en bejaardenhuizen hebben wij verzoeken gekregen voor structurele middelen om enerzijds activiteiten voor kwetsbare groepen te organiseren en anderzijds af en toe individuen financieel te ondersteunen om aan iets mee te kunnen doen. Het heeft in hun optiek niet zoveel zin één keer een activiteit te organiseren als dat het jaar erop vanwege gebrek aan geld niet meer kan. Wij hebben uit de middelen voor het Armoedepact een ton gereserveerd (zie bijlage 2: begroting) om te onderzoeken of we enerzijds de instellingen en bestaande fondsen beter bij elkaar kunnen brengen en / of

Evaluatie armoedepact

een nieuw (structureel) activiteitenfonds voor kwetsbare groepen aan zouden kunnen jagen. In dit fonds zouden ook anderen moeten participeren, bijvoorbeeld in het kader van maatschappelijk ondernemerschap Begin 2009 zullen we uw raad nader informeren over de haalbaarheid van dit idee.

Hoe gaan we verder?

Zoals hierboven aangegeven zullen we uw raad in januari 2009 informeren over de voortgang van:

- het plan van aanpak voor de communicatie met de groep minima die geen gebruik maakt van de regelingen omdat zij er geen kennis van hebben (niet-weten);
- de uitkomsten van het gesprek met de instellingen over de informatiestrategie om hen beter te informeren over (ontwikkelingen op het gebied van) de sociale zekerheid;
- het onderzoek naar de haalbaarheid van een structureel activiteitenfonds voor kwetsbare groepen.

Daarnaast zullen we uw raad in juni 2009 een tweede voortgangsrapportage over de afspraken voorleggen, inclusief een financiële stand van zaken. Het college zal u dan voorstellen om de in 2008 niet bestede gelden ad 410 duizend euro, middels een begrotingswijziging toe te voegen aan de reserve Minimabeleid. Hiermee kunnen de middelen in 2009 worden ingezet voor de verdere uitvoering van het Armoedepact zoals beschreven in bijlage 2 van deze brief. In de voortgangsrapportage kunnen we ook meer zeggen over de afwikkeling van de in het kader van het Armoedepact gesubsidieerde projecten. De instellingen moeten deze projecten voor 1 mei 2009 bij ons afrekenen. En tot slot zullen we uw raad in het vroege voorjaar van 2010 van de eindevaluatie van het Armoedepact voorzien, samen met de evaluatie van Uitsluiting Uitgesloten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Bijlage 1

Nieuwe afspraken Armoedepact 2008

thema 1 tegengaan van stille armoede en niet-gebruik van regelingen

1. Budgetteringscursus voor de klanten van maatschappelijke organisaties

Rondkomen van een laag inkomen is niet altijd even makkelijk: een mogelijk financieel tekort ligt op de loer. De Groningse Kredietbank van de dienst SOZAWE heeft voor de inwoners van de stad Groningen de budgetteringscursus "Rondkomen kan je leren" ontwikkeld. GKB biedt aan om deze cursus ook te geven aan klanten van maatschappelijke organisaties in de stad. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de Voedselbank. De cursus wordt dan gegeven op locatie in de voor die klanten vertrouwde omgeving van de maatschappelijke organisatie zelf.

In 2009 zullen we het aanbod van GKB nog eens extra onder de aandacht brengen van de organisaties in stad.

2. FNV, SOOG en MJD helpen bij het invullen belastingformulieren

FNV en aangesloten vakbonden, het SOOG en het MJD gaan in 2009 zoveel mogelijk burgers ondersteunen bij het invullen van de formulieren voor de inkomstenbelasting en de formulieren voor de aanvraag van kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Om hieraan zoveel mogelijk bekendheid te geven betaalt de gemeente Groningen een gezamenlijke publiciteitscampagne.

3. Nieuw Nabuurschap: belastingaangifte voor en door de doelgroep

De GGZ en andere organisaties in het werkkterrein van de geestelijke gezondheidszorg spelen een belangrijke rol in het bevorderen van maatschappelijke integratie van mensen met psychische en psychiatrische aandoeningen. Voor de maatschappelijke participatie van mensen met een langdurige psychische beperking, of nog specifieker: mensen met de diagnose schizofrenie, is er minder aandacht.

Stichting Nieuw Nabuurschap heeft juist voor deze specifieke groep een aantal projecten ontwikkeld waarin mensen uit de doelgroep werken voor, of hulp bieden aan mensen uit de doelgroep. (Voor cliënten, door cliënten).

In het kader van het Armoedepact geeft de gemeente Groningen een eenmalige subsidie aan Stichting Nieuw Nabuurschap voor hun project "Belastingtoko". In dit project worden mensen met een diagnose schizofrenie geholpen bij het invullen van belastingformulieren. Vaak wordt tegelijkertijd de financiële huishouding op orde gebracht. Het simpele feit dat de klant wordt geholpen door iemand die bekend, zelfs vertrouwd is met zijn aandoening werkt zeer drempelverlagend. De eenmalige subsidie is uitgegeven in 2008 (begroting 2008) en maakt geen onderdeel uit van de genoemde bedragen in het financiële overzicht (bijlage 2).

4. Brief kwijtschelding gemeentelijke belasting aan potentieel rechthebbenden

Er zijn nog steeds stadgers die geen kwijtschelding voor de gemeentelijke belastingen aanvragen, ook al hebben ze er recht op. Ze hebben moeite met het invullen van de formulieren of kennen de regeling helemaal niet.

In februari 2009 zal de gemeente Groningen (Dienst Informatie en Administratie) van de gemeente potentieel rechthebbenden op kwijtschelding een brief sturen waarin de regeling wordt uitgelegd en waarin wordt verwezen naar maatschappelijke organisaties die kunnen helpen bij het invullen van de aanvraagformulieren.

5. *Stimuleren gebruik van inkomensondersteunende regelingen door nierpatiënten*
 Naar aanleiding van een gesprek met de Nierstichting gaat de gemeente Groningen (SOZawe) actief het bestaan van inkomensondersteunende regelingen onder de aandacht brengen van nierpatiënten. Daarbij maken we gebruik van intermediaire contacten van de patiënt, zoals de maatschappelijk werkers in de dialysecentra en medewerkers van de Nierstichting. Ook zullen de consultants van SOZawe worden voorgelicht over de (medische) kosten die nierpatiënten veelal hebben, zodat zij in voorkomende gevallen beter voorbereid van dienst kunnen zijn. Wanneer deze benadering vruchten afwerpt kunnen we die op termijn wellicht ook inzetten bij patiënten met een andere chronische aandoening.

thema 2 verbeteren informatievoorziening aan intermediaire organisaties

6. *Verbetering aansluiting schuldhulpverlening en incassotraject Essent*
 Essent en de GKB werken goed samen en zullen proberen die samenwerking zo mogelijk te intensiveren. Bekeken wordt of het incassotraject van Essent en het werkproces van de GKB beter op elkaar kunnen aansluiten, zodat tijdig schuldhulpverlening kan worden ingezet. Essent zal voor de consultants van de GKB voorlichting verzorgen over het nieuwe incassotraject.

7. *Voorlichtingsprogramma GKB voor maatschappelijke organisaties*
 De GKB heeft voorlichting ontwikkeld over het omgaan met geld, schuldhulpverlening en de werkwijze en producten van de Kredietbank. Maatschappelijke organisaties kunnen op eigen verzoek of uitgenodigd door de GKB gebruik maken van deze voorlichting. De voorlichting richt zich zowel op de intermediairs als op de verschillende doelgroepen van de organisaties. Met de voorlichting willen we de kennis van de medewerkers dusdanig vergroten dat zij schuldenproblematiek eerder signaleren en beter gaan verwijzen. In 2008 heeft de GKB onder meer voorlichting gegeven aan Stichting MEE, Woningcorporatie Patrimonium, Guyot doveninstituut, Islamitisch Centrum Groningen, het MJD, Stichting Exodus en het Hoendiephuis. Ook in 2009 kunnen maatschappelijke organisaties gebruik maken van deze voorlichting.

8. *Stichting van de Straat: ondersteuning en update postadressen*
 Uit de Dak- en thuislozenmonitor 2006 blijkt dat veel dak- en thuisloze personen met een postadres geen enkel contact hebben met hulpverleningsinstellingen. De Stichting van de Straat wil deze postadreshouders ondersteunen en - indien nodig - hulpverlening bieden. Daarnaast gaat de stichting de procedures van toewijzen en beheren van postadressen standarisieren. Aan het eind van het project zal Stichting van de Straat een handboek 'Postadressen' afleveren, bestemd voor de uitvoerend medewerkers van de postadresinstellingen en de gemeente Groningen (diensten SOZawe en DIA). We ondersteunen dit project met geld uit de begroting van 2008. Het bedrag maakt dus geen onderdeel uit van de genoemde bedragen in bijlage 2 (financieel overzicht).

9. *Computerprogramma inkomensondersteunende regelingen*
 De gemeente Groningen ontwikkelt een site waarop de gebruiker kan zien welke inkomensondersteunende regelingen er bestaan (gemeentelijk én landelijk), wat deze regelingen inhouden en wie er recht op heeft. De afspraak voor een dergelijk naslagwerk

hadden we al gemaakt in de nota "Uitsluiting uitgesloten". De site moet toegankelijk zijn voor alle burgers in de stad en zo mogelijk moet de gebruiker meteen een aanvraag kunnen indienen. We verwachten dat de site per 1 januari 2009 in gebruik genomen kan worden.

10. Rechtswinkel Groningen: bekendheid vergroten, informatie toegankelijker

De Rechtswinkel Groningen wil beter duidelijk maken aan de bevolking van Groningen wat zij doet, voor welke (juridische) producten de stad bij haar terecht kan en, vanzelfsprekend, hoe de Rechtswinkel is te bereiken. De krachtwijken hebben hierbij speciaal de aandacht.

Het eerste doel dat de Rechtswinkel zich stelt is de bekendheid te vergroten en de bereikbaarheid te vergemakkelijken. De Rechtswinkel zal dit bijvoorbeeld doen door de website te vernieuwen, door aanwezigheid op verschillende informatiemarkten en met een nieuwe duidelijke en overzichtelijke folder.

Het tweede doel is dat juridische informatie actiever wordt verspreid en daarmee toegankelijk gemaakt. De Rechtswinkel zal dit bijvoorbeeld doen door buurthuizen actief te benaderen om voorlichting te mogen geven en te streven naar juridische informatie op locatie.

thema 3 voorkomen van schulden en extra ondersteuning bij schuldproblemen

11. Geldles in het basisonderwijs

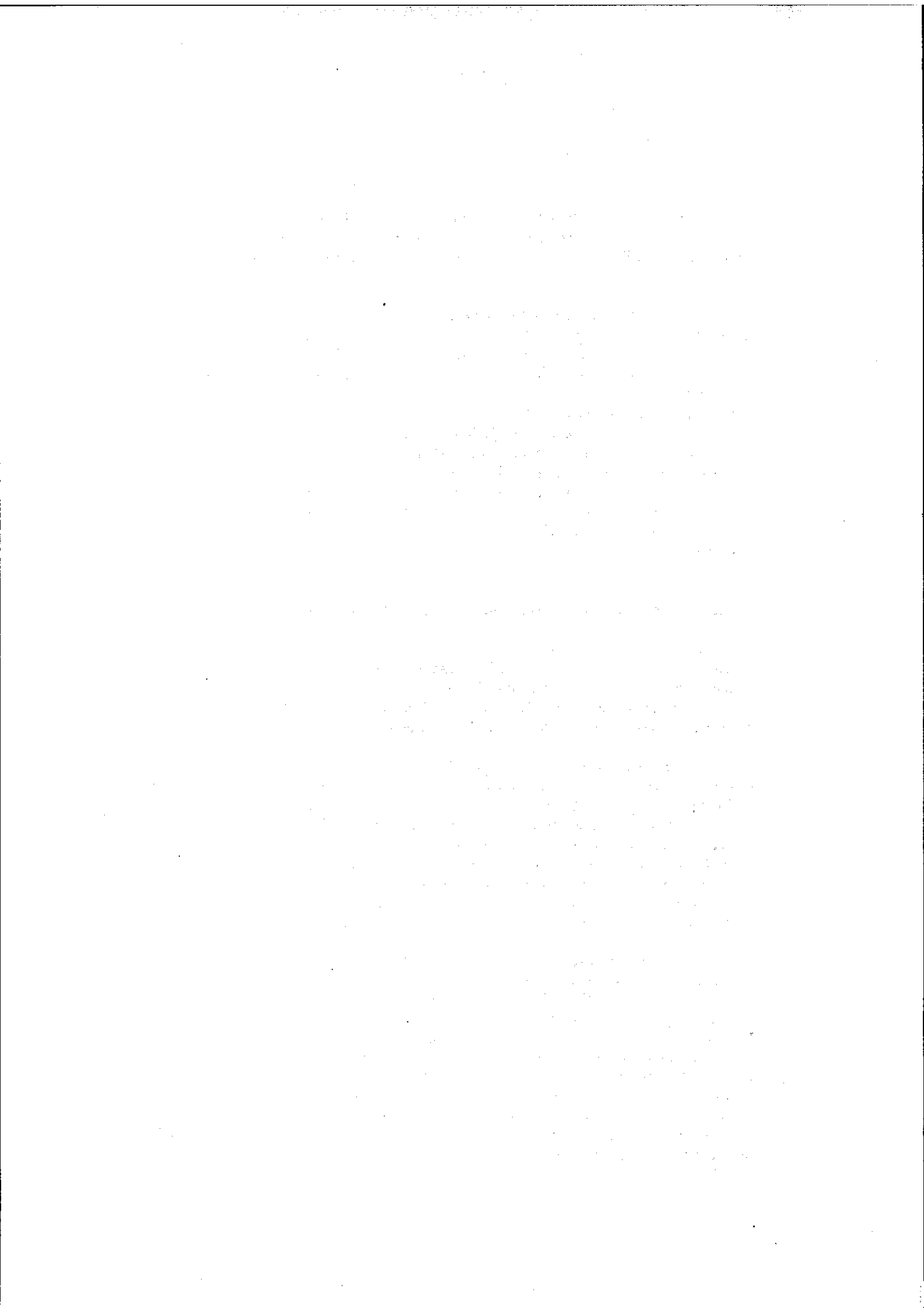
Leren omgaan met geld op jonge leeftijd is van invloed op financieel gedrag van mensen op latere leeftijd. Wij willen graag dat elke basisschool in Groningen voorlichting geeft over het omgaan met geld. De GKB kan in 2009 een lespakket over "Omgaan met geld" aanbieden en basisscholen ondersteunen bij het werken met dit pakket.

12. Convenant Waterbedrijf en Kredietbank

Het Waterbedrijf Groningen en de dienst SOZawe (GKB) streven ernaar een convenant te sluiten, waarin de huidige samenwerkingsafspraken worden aangescherpt en vastgelegd. Ook worden er afspraken gemaakt over de mogelijkheden van de toepassing van een moratorium (afkoelingsperiode) om afsluiting van water te voorkomen en schuldhulpverlening in te zetten. Verder worden de mogelijkheden van gegevensuitwisseling in het kader van de vroeg signalering van schuldproblematiek gezien en wordt gekeken hoe de communicatie tussen medewerkers van het Waterbedrijf en de consultants van de dienst SOZawe beter kan worden gestroomlijnd.

13. Intensiveren samenwerking Bos Incasso en LAVG en de Groningse Kredietbank

Bos Incasso en LAVG en de GKB werken goed samen en zullen proberen die samenwerking zo mogelijk te intensiveren. Er wordt bekeken of er kan worden samengewerkt in het kader van de vroeg signalering van schuldproblematiek. Met Bos Incasso en LAVG is afgesproken dat zij in voorkomende gevallen in het kader van preventie worden gevraagd voor het geven van voorlichting, het geven van gastlessen bij de cursus 'rondkomen kun je leren', bij de voorlichtingen 'Let's talk about money' en 'Grip op geld' en in het middelbaar onderwijs. Bos Incasso en LAVG informeren de gemeente in geval van aanzegging tot woningontuiming. Ook worden er afspraken gemaakt over de mogelijkheden van de toepassing van een moratorium (afkoelingsperiode) om afsluiting of ontruiming te voorkomen en schuldhulpverlening in te zetten.

14. Inzet schuldhulpverlening om woningontruiming te voorkomen

Bos Incasso en LAVG informeren, evenals alle andere gerechtsdeurwaarders werkzaam in Groningen, de gemeente in geval van een aanzegging tot woningontruiming. Er is afgesproken dat de dienst SOZawe (GKB) een kopie ontvangt van deze aanzeggingen. Naar aanleiding van de ontvangen aanzeggingen wordt contact gelegd met schuldenaren, en zo mogelijk met de woningcorporaties en gerechtsdeurwaarders, om te bezien welke mogelijkheden er zijn om via inzet van schuldhulpverlening een geplande ontruiming te voorkomen. Ook de preventiemedewerkers van de GKB zullen in het kader van schuldpreventie hierbij een rol vervullen (voorlichting, vroeg signalering e.d.). Voor een pilot schuldpreventie en aanzeggingen ontruiming van de GKB, met als doel het voorkomen van onnodige ontruiming en een tijdige inzet van schuldhulpverlening, stelt de gemeente Groningen vanuit het Armoedepact een bedrag beschikbaar.

thema 4 stimuleren van maatschappelijke participatie van kwetsbare groepen*15. FNV-lid Cliëntenraad SOZawe*

Op voordracht van de FNV en aangesloten vakbonden hebben we een kandidaat benoemd om zitting te nemen in de Cliëntenraad van de dienst SOZawe.

16. Present organiseert vrijwilligershulp voor stadgers in een achterstandsituatie

Mensen in een achterstandsituatie (financieel, sociaal en/of qua gezondheid) kunnen het contact met anderen node missen of komen bijvoorbeeld steeds maar niet toe aan dat ene klusje in huis. Stichting Present is een landelijke organisatie die groepen vrijwilligers bij elkaar brengt en begeleidt om deze mensen hulp te bieden. De gemeente Groningen geeft Stichting Present een eenmalige subsidie, waarmee de stichting in 2008 50 groepen vrijwilligers in contact brengt met 50 stadgers in een achterstandsituatie. De vrijwilligers komen uit de stad en hun totale inzet komt overeen met 2.100 uren. De subsidie is in 2008 (begroting 2008) uitgegeven en maakt geen deel uit van de genoemde bedragen in bijlage 2 (financieel overzicht).

thema 5 organiseren van activiteiten voor kwetsbare groepen*17. Vakantie voor kinderen van minder draagkrachtige ouders*

Ouders die financieel minder draagkrachtig zijn hebben vaak niet het geld om een vakantie te betalen. In onze gesprekken met scholen is hiervoor aandacht gevraagd. Wij vinden dat ieder kind recht heeft op vakantie, ook kinderen van ouders die financieel minder draagkrachtig zijn.

In 2009 onderzoeken we óf en hóe we voor deze kinderen een bedrag beschikbaar kunnen stellen voor een vakantie. Zij zouden dan bijvoorbeeld deel kunnen nemen aan een vakantieweek georganiseerd door een professionele instelling, die de kinderen tijdens zo'n week ook goed kan begeleiden.

18. Stichting Voor Elkaar: wijkbewoners door sport maatschappelijk actief

Een aantal bewoners uit de wijken Paddepoel, Selwerd en Tuinwijk heeft de stichting Voor Elkaar opgericht om bewoners uit de wijk met een smalle beurs, die onzeker zijn en niet durven deelnemen aan bijvoorbeeld sport of een sportvereniging, te betrekken bij activiteiten in de wijk. Om dit te bereiken begint de stichting met een voetbalelftal van

15 jongeren in de leeftijd van 13 tot 17 jaar. Ouders van de jongeren worden uitgenodigd mee te helpen om de wedstrijden mogelijk te maken. De stichting zal, eerst voor de jongeren en later ook voor hun ouders, eens per maand een avond organiseren met allerlei activiteiten. Gaandeweg kunnen de ouders zo ook een (nieuw) sociaal netwerk opbouwen.

Om in de competitie mee te kunnen spelen zijn voor het voetbalelftal afspraken gemaakt met voetbalvereniging Mamio.

De gemeente Groningen is met stichting Voor Elkaar in gesprek om te bekijken of we de stichting eenmalig financieel kunnen ondersteunen. Met zo'n eenmalige subsidie kan de stichting haar activiteiten opstarten en een jaar lang laten draaien. In dat jaar zal de stichting dan zelf aan de slag gaan met fondswerving en sponsors zoeken om na dat jaar zelfstandig door te kunnen gaan. Het subsidiebedrag kan vanuit de begroting 2008 worden gefinancierd en maakt daarom geen deel uit van de genoemde bedragen in het financiële overzicht (bijlage 2).

19. FNV stimuleert maatschappelijke discussie werkende armen

De FNV is bezig met het maken van een fotoreportage en interviews van werkende armen. In 2009 moet dit resulteren in een rijdende tentoonstelling waarmee de vakbond door het land gaat. Op het moment dat de tentoonstelling onze gemeente aandoet wil de FNV een discussiebijeenkomst organiseren over werkende armen.

De gemeente Groningen gaat in overleg met de FNV bekijken of zij een bijdrage kan leveren aan dit project en hoe die bijdrage er uit zou kunnen zien.

Bijlage 2

Financieel overzicht

Voor de uitvoering van het Armoedepact hebben we een bedrag van € 660.000, - gereserveerd. Dit bedrag is beschikbaar voor incidentele kosten. Veel bijdragen hebben dan ook het karakter van een tegemoetkoming in de aanloop- en ontwikkelkosten. We hebben inmiddels een bedrag van € 130.000, - uitgegeven. De prognose voor 2008 is dat we nog € 120.000, - denken uit te geven. Dat betekent dat we voor de uitwerking van het Armoedepact 2008 (in 2009) een bedrag van € 410.000, - beschikbaar hebben.

Het financiële overzicht van de afspraken, waar we in 2009 uitvoering aan geven, ziet er als volgt uit:

thema 1 tegengaan van stille armoede en niet-gebruik van regelingen	
FNV, SOOG en MJD helpen bij het invullen belastingformulieren	€ 5.000
Ontwikkelen plan van aanpak communicatie met de groep minima 'niet wetters'	€ 30.000
thema 2 verbeteren informatievoorziening aan intermediaire organisaties	
Computerprogramma inkomensondersteunende regelingen	<i>uitsluiting uitgesloten</i>
Rechtswinkel Groningen: bekendheid vergroten, informatie toegankelijker	€ 7.500
thema 3 voorkomen van schulden en extra ondersteuning bij schuldproblemen	
Geldles in het basisonderwijs	€ 40.000
Inzet schuldhulpverlening om woningontruiming te voorkomen	€ 7.500
Project Thuisadministratie Humanitas*	€ 50.000
thema 4 stimuleren van maatschappelijke participatie van kwetsbare groepen	
Structureel activiteitenfonds voor kwetsbare groepen	€100.000
Garantie Jeugdportfonds en Leergeld*	€ 50.000
Doorontwikkeling en uitbreiding sportstimulering (project GVAV)*	€ 25.000
thema 5 organiseren van activiteiten voor kwetsbare groepen	
Vakantie voor kinderen van minder draagkrachtige ouders	€ 60.000
overig	
Evaluatie (onderzoek) Uitsluiting Uitgesloten (incl. Armoedepact) eind 2009	€ 15.000
Bijdrage aan onderzoek 'Verbinden en verbonden worden'. Onderzoek naar mensen die uitgesloten zijn of dreigen te raken. I.s.m. OCSW, HVD en WMO.	€ 20.000
Totaal uitgaven Armoedepact 2008 (uitwerking 2009)	€ 410.000

De afspraken met een * maken onderdeel uit van het Armoedepact 2007, waarvan naar verwachting de financiële afwikkeling plaatsvindt in 2009.

